Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS KENDELSE (Niende Afdeling)

18. december 2025*

»Præjudiciel forelæggelse – artikel 53, stk. 2, i Domstolens procesreglement – artikel 267 TEUF – notarfuldmægtig – begrebet »ret« – retligt samarbejde på det civilretlige område – foranstaltninger i tilknytning til det europæiske arvebevis – forordning (EU) nr. 650/2012 – en banks afslag på at anerkende det europæiske arvebevis – artikel 71 – en notars iværksættelse af egen drift af proceduren for tilbagekaldelse eller ændring af det europæiske arvebevis – manglende udøvelse af en domstolsfunktion – afvisning«

I sag C-240/24,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af zastępca notarialny zastępujący notariusza Justynę Gawlicę w Krapkowicach (stedfortrædende notarfuldmægtig for notar Justyna Gawlica, Krapkowice, Polen) ved afgørelse af 16. marts 2024, indgået til Domstolen den 27. marts 2024, i sag anlagt af

N.T.,

procesdeltagere:

O.T.,

S.T.,

BNP Paribas Fortis SA/NV,

har

DOMSTOLEN (Niende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Condinanzi, og dommerne N. Jääskinen (refererende dommer) og R. Frendo,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

* Processprog: polsk.

efter at der er afgivet indlæg af:

– N.T. ved radca prawny M. de Abgaro Zachariasiewicz,

– den polske regering ved B. Majczyna og S. Żyrek, som befuldmægtigede,

– den rumænske regering ved M. Chicu, E. Gane og L. Ghiță, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved J. Hottiaux og W. Wils, som befuldmægtigede,

idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet at træffe afgørelse ved begrundet kendelse i overensstemmelse med artikel 53, stk. 2, i Domstolens procesreglement,

afsagt følgende

Kendelse

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 69, stk. 2, og artikel 71, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis (EUT 2012, L 201, s. 107).

2 Anmodningen er indgivet i forbindelse med en sag anlagt af N.T., bosiddende i Polen, efter at hendes søster, K.T., der var polsk og tysk statsborger med sædvanligt opholdssted i Belgien, var afgået ved døden, til prøvelse af afslag fra BNP Paribas Fortis SA/NV (herefter »BNP«), en bank med hovedsæde i Belgien, på at frigive aktiver på en bankkonto åbnet af K.T. i denne bank, til trods for at N.T. kunne fremvise et europæisk arvebevis, hvori hun var udpeget som enearving.

Retsforskrifter

EU-retten

3 70. betragtning til forordning nr. 650/2012 har følgende ordlyd:

»[Det europæiske arvebevis] bør udstedes i den medlemsstat, hvis retter er kompetente i henhold til denne forordning. Medlemsstaterne bør i deres interne lovgivning fastsætte, hvilke myndigheder der har kompetence til at udstede beviset, dvs. enten retter som defineret i denne forordning eller andre myndigheder med kompetence til at behandle arveretlige spørgsmål, f.eks. notarer. […]«

4 Artikel 5 i forordning nr. 650/2012 med overskriften »Aftale om værneting« bestemmer i stk. 1:

»Når den lov, som den afdøde har valgt til at finde anvendelse på arven efter sig i henhold til artikel 22, er en medlemsstats lov, kan de berørte parter aftale, at en ret eller retterne i denne medlemsstat skal have enekompetence til at træffe afgørelse om ethvert arvespørgsmål.«

5 Kapitel VI i forordning nr. 650/2012 med overskriften »Det europæiske arvebevis« omfatter forordningens artikel 62-73.

6 Forordningens artikel 64 med overskriften »Kompetence til at udstede beviset« bestemmer:

»[…] Den udstedende myndighed skal være:

a) en ret som defineret i artikel 3, stk. 2, eller

b) en anden myndighed, som i henhold til national lov har kompetence til at behandle arvesager.«

7 Stk. 5 i forordningens artikel 66, der har overskriften »Gennemgang af anmodningen«, har følgende ordlyd:

»Med henblik på anvendelsen af denne artikel giver en medlemsstats kompetente myndighed efter anmodning den udstedende myndighed i en anden medlemsstat adgang til oplysninger i navnlig tingbøger, civilstandsregistre og registre over dokumenter og forhold af relevans for arven eller formueforholdet mellem den afdøde og dennes ægtefælle eller et tilsvarende formueforhold, hvor den kompetente myndighed i henhold til national lov vil være bemyndiget til at give en anden national myndighed sådanne oplysninger.«

8 Forordningens artikel 67 med overskriften »Udstedelse af beviset« bestemmer i stk. 1, litra a):

»Den udstedende myndighed udsteder straks beviset efter proceduren i dette kapitel, når de forhold, der skal attesteres, er fastslået i henhold til den lov, der finder anvendelse på arven, eller i henhold til enhver anden lov, der finder anvendelse på specifikke forhold. […]

Den udstedende myndighed udsteder ikke beviset, navnlig hvis:

a) de elementer, der skal attesteres, anfægtes, eller

[…]«

9 Forordningens artikel 69 med overskriften »Retsvirkningerne af beviset« bestemmer i stk. 1 og 2 følgende:

»1. Beviset skal være gældende i alle medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig procedure.

2. Beviset forudsættes nøjagtigt at godtgøre de elementer, der er fastsat i henhold til den lov, der finder anvendelse på arven, eller i henhold til en hvilken som helst anden lov, der finder anvendelse på specifikke forhold. Den person, der i beviset er nævnt som arving, legatar, testamentsindsat bobestyrer eller bobestyrer, forudsættes at have den status, der er nævnt i beviset, og/eller at have de rettigheder eller de beføjelser, som er anført i beviset, uden andre betingelser og/eller begrænsninger i tilknytning til disse rettigheder eller andre beføjelser end dem, der er nævnt i beviset.«

10 Stk. 2 i artikel 71, der har overskriften »Berigtigelse, ændring eller tilbagekaldelse af beviset«, er affattet som følger:

»Den udstedende myndighed ændrer eller tilbagekalder beviset efter anmodning fra enhver person, der kan dokumentere en legitim interesse, eller, hvor dette er muligt i henhold til national lov, af egen drift, hvis det fastslås, at beviset eller specifikke forhold deri ikke er korrekte.«

11 Forordningens artikel 72, der har overskriften »Appelprocedurer«, bestemmer i stk. 1 og 2:

»1. […]

Afgørelser truffet af den udstedende myndighed i henhold til artikel 71 […] kan appelleres af enhver person, som kan dokumentere en legitim interesse.

Appellen indgives til en judiciel myndighed i den udstedende myndigheds medlemsstat i overensstemmelse med loven i denne stat.

2. Hvis det som følge af den i stk. 1 omhandlede appel fastslås, at det udstedte bevis ikke er korrekt, skal den kompetente judicielle myndighed berigtige, ændre eller trække beviset tilbage eller sikre, at den udstedende myndighed berigtiger eller ændrer beviset eller tilbagekalder det.

[…]«

Polsk ret

Lov om notarer

12 Artikel 79 i ustawa Prawo o notariacie (lov om notarer) af 14. februar 1991 (Dz. U. nr. 22, pos. 91) i den udgave, der finder anvendelse på hovedsagen (herefter »notarloven«) bestemmer:

»Notarer udfører følgende opgaver:

[…]

1b) træffer foranstaltninger vedrørende det europæiske arvebevis.

[…]«

13 Lovens artikel 83 fastsætter følgende i § 1:

»Enhver berørt person kan inden en uge fra datoen for meddelelsen af begrundelsen for afslaget – eller såfremt vedkommende ikke inden for den foreskrevne frist har indgivet anmodning om at få meddelt begrundelsen for afslaget – fra datoen for meddelelsen af afslaget anlægge en klagesag til prøvelse af afslaget på udførelse af en notariel handling ved en regional domstol i den retskreds, hvori den notar, der gav afslag på at udføre den notarielle handling, har sit forretningssted. Sagen anlægges ved den nævnte notars mellemkomst.«

14 Den nævnte lovs artikel 89, § 1, er affattet som følger:

»Parterne i den notarielle handling hæfter solidarisk for det vederlag, der skal betales til notaren. […]«

15 Lovens artikel 95t bestemmer:

»I arveprotokollen konstaterer notaren, hvorvidt et europæisk arvebevis er udstedt, berigtiget, ændret eller tilbagekaldt, eller hvorvidt arvebevisets retsvirkninger er suspenderet, samt hvorvidt notaren har afslået at udføre disse notarielle handlinger. […]«

16 Notarlovens artikel 95u bestemmer følgende i § 1:

»Notaren udleverer af egen drift en udskrift af arveprotokollen, hvoraf det fremgår, at et europæisk arvebevis er udstedt, eller at notaren har afslået at udstede arvebeviset, med klagevejledning. Notaren oplyser inden for en frist på en uge begrundelsen for disse notarielle handlinger, på anmodning fra den person, der deltager i notardokumentet, fremsat inden for en frist på en uge at regne fra datoen for udlevering af udskriften af arveprotokollen, eller såfremt den person, der deltager i notardokumentet, der ikke har fremsat en sådan anmodning, har anlagt sag inden for den lovbestemte frist.«

17 Lovens artikel 95v har følgende ordlyd:

»Hvis det konstateres, at der er grundlag for at ændre eller tilbagekalde et europæisk arvebevis som omhandlet i [forordning nr. 650/2012], kan notaren også foretage ændring eller tilbagekaldelse af arvebeviset af egen drift.«

18 Lovens artikel 95w er affattet som følger:

»Notaren udleverer af egen drift en udskrift af arveprotokollen, hvoraf det fremgår, at et europæisk arvebevis er berigtiget, ændret eller tilbagekaldt, eller at arvebevisets retsvirkninger er suspenderet, eller at notaren har afslået at udføre disse notarielle handlinger, med klagevejledning. Artikel 95u, [§]1, andet punktum, finder tilsvarende anvendelse. Notaren udleverer ligeledes af egen drift en udskrift af arveprotokollen med de notarielle handlinger til alle de personer, der har fået udleveret en bekræftet genpart af det europæiske arvebevis.«

19 Lovens artikel 95x, § 1, har følgende ordlyd:

»Der kan anlægges en klagesag til prøvelse af notarens handlinger vedrørende udstedelse, berigtigelse, ændring eller tilbagekaldelse, eller suspension af retsvirkningerne af et europæisk arvebevis. Bestemmelsen i artikel 83 finder tilsvarende anvendelse.«

Justitsministerens bekendtgørelse om maksimumstakster i den notarielle tarif

20 Artikel 10a i Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej z dnia 28 czerwca 2004 r. (justitsministerens bekendtgørelse om maksimumstakster i den notarielle tarif) af 28. juni 2004 (Dz. U. 2004, nr. 148, pos. 1564), i den udgave, der finder anvendelse på hovedsagen, bestemmer følgende i § 2a:

»Maksimumstaksten for notarielle handlinger vedrørende et europæisk arvebevis, med undtagelse af handlinger som omtalt i § 2b og 2c og i § 12, udgør normalt 400 PLN [ca. 100 EUR].«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

21 K.T., der havde dobbelt polsk og tysk statsborgerskab, og som havde sit sædvanlige opholdssted i Belgien, afgik ved døden i Polen den 6. februar 2023. Hun var enlig og barnløs. Hendes nærmeste familie var hendes forældre og hendes søster N.T., der var bosiddende i Polen. K.T. oprettede før sin død et testamente for en polsk notar, hvori hun angav polsk lov som gældende lovgivning og udpegede sin søster N.T. som enearving.

22 Den 22. februar 2023, blev dette testamente åbnet og læst for zastępca notarialny zastępujący notariusza Justynę Gawlicę w Krapkowicach (stedfortrædende notarfuldmægtig for notar Justyna Gawlica, Krapkowice, Polen) (herefter »notarfuldmægtigen«) under overværelse af N.T. og K.T.'s forældre. Forældrene til K.T. og N.T. indgik en aftale om værneting i henhold til artikel 5 i forordning nr. 650/2012. Efter denne procedure blev der udstedt et arvebevis, hvori N.T. var udpeget som enearving, ledsaget af en attest i overensstemmelse med blanket II, der findes som bilag til Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) nr. 1329/2014 af 9. december 2014 om de formularer, der er omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis (EUT 2014, L 359, s. 30). Notarfuldmægtigen præciserede i denne attest virkningerne af det udstedte arvebevis, bl.a. dets juridisk bindende karakter, og mindede om sin kvalificering som en »ret«, som det fremgår af dom af 23. maj 2019, WB (C-658/17, EU:C:2019:444).

23 Arven bestod bl.a. af midler på en bankkonto i BNP. BNP nægtede at anerkende N.T. som K.T.'s enearving, og krævede, at hun fremviste et europæisk arvebevis.

24 Til trods for, at notarfuldmægtigen den 5. juli 2023 havde udstedt et sådant bevis, hvori N.T. anføres som enearving, afviste BNP igen at anerkende hende som K.T.'s enearving og krævede, at hun fremlagde et arvebevis udstedt af en belgisk notar (*verklaring van erfrecht*).

25 Notarfuldmægtigen rettede den 18. september 2023 henvendelse til N.T. og BNP, hvori han endnu en gang redegjorde for den retlige situation, der følger af indgåelsen af en aftale om værneting og udstedelsen af et europæisk arvebevis. Notarfuldmægtigen informerede BNP om muligheden for på grundlag af artikel 71, stk. 2, i forordning nr. 650/2012 at anmode om tilbagekaldelse eller ændring af det europæiske arvebevis, hvis beviset er ukorrekt eller utilstrækkeligt, og præciserede, at et sådant bevis fortsat var bindende, så længe det ikke var blevet tilbagekaldt eller ændret.

26 Notarfuldmægtigen indledte den 3. november 2023 af egen drift proceduren for tilbagekaldelse eller ændring af det pågældende europæiske arvebevis, idet denne som parter angav N.T., dennes forældre og BNP. Notarfuldmægtigen fastsatte en frist for indgivelse af oplysninger og dokumenter, der kunne dokumentere en eventuel uregelmæssighed i forbindelse med beviset. Han informerede ligeledes parterne om, at en sådan procedure ville medføre sagsomkostninger, bl.a. et notargebyr og udgifter til forkyndelse og oversættelse.

27 Notarfuldmægtigen oplyste, at den polske lovgiver i henhold til artikel 71, stk. 2, i forordning nr. 650/2012 havde pålagt notaren i dennes egenskab af udstedende myndighed i forbindelse med et europæisk arvebevis en lovbestemt pligt til at ændre eller tilbagekalde det udstedte bevis, herunder af egen drift, hvis det er ukorrekt. Han præciserede, at notaren dermed skal sikre, at det udstedte europæiske arvebevis er nøjagtigt, og i tilfælde af tvivl af egen drift eller på de berørte parters anmodning skal præcisere spørgsmålet om dets nøjagtighed gennem en passende undersøgelse. Inden for rammerne af en sådan procedure tilkom det dermed notarfuldmægtigen ikke blot at efterprøve nøjagtigheden af indholdet af det i hovedsagen omhandlede europæiske arvebevis, men også at afgøre tvisten i hovedsagen, hvilket indebærer, at denne skal tage stilling til, om indholdet af dette bevis er i overensstemmelse med den reelle retlige situation.

28 Notarfuldmægtigen er af den opfattelse, at han med henblik herpå skal klarlægge de relevante faktiske omstændigheder i hovedsagen bl.a. støttet på den præjudicielle procedure og på bestemmelserne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/1784 af 25. november 2020 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civil- og handelsretlige sager (forkyndelse af dokumenter) (EUT 2020, L 405, s. 40).

29 Ifølge notarfuldmægtigen udøver den udstedende myndighed i forbindelse med proceduren for tilbagekaldelse eller ændring af det europæiske arvebevis domstolsfunktioner, hvilket understøttes af opbygningen af forordning nr. 650/2012.

30 Notarfuldmægtigen har i denne henseende anført, at EU-lovgiver med denne forordnings artikel 66, stk. 5, har fundet det nødvendigt at fastsætte et processuelt middel til at opnå beviser i andre medlemsstater, der for en stor dels vedkommende er stilet til ikkejudicielle udstedende myndigheder. Indførelsen af et sådant processuelt middel hænger sammen med den omstændighed, at den udstedende myndighed i henhold til artikel 67, stk. 1, litra a), i forordning nr. 650/2012 ikke kan afgøre tvister og dermed ikke har bemyndigelse til at benytte de instrumenter vedrørende samarbejde på det civilretlige område, der står til rådighed for domstolene. Situationen ændrer sig imidlertid drastisk, når der er udstedt et arvebevis, og den udstedende myndighed i henhold til forordningens artikel 71 skal foretage tilbagekaldelse eller ændring af det omhandlede arvebevis. Denne myndighed vil således kunne benytte disse instrumenter inden for rammerne af proceduren for tilbagekaldelse eller ændring af et europæisk arvebevis, hvilket forklarer, hvorfor lovgiver i artikel 71 i forordning nr. 650/2012 ikke har indsat en regel svarende til den, der findes i forordningens artikel 66, stk. 5. Dette foranlediger notarfuldmægtigen til at mene, at nævnte myndighed udøver domstolsfunktioner og kan forelægge en præjudiciel anmodning for Domstolen.

31 På baggrund af dom af 23. maj 2019, WB (C-658/17, EU:C:2019:444), og kendelse af 1. september 2021, OKR (Præjudiciel forelæggelse foretaget af en notarfuldmægtig) (C-387/20, EU:C:2021:751), ønsker notarfuldmægtigen imidlertid for det første oplyst, om han, henset til de faktiske omstændigheder i hovedsagen, har beføjelse til at forelægge præjudicielle spørgsmål for Domstolen.

32 I bekræftende fald ønsker notarfuldmægtigen for det andet oplyst, om det er muligt i henhold til national ret at lade BNP afholde de udgifter til notar, der er forbundet med proceduren for tilbagekaldelse eller ændring af det europæisk arvebevis, når denne hverken har deltaget i proceduren for udstedelse af det europæiske arvebevis eller anmodet om tilbagekaldelse eller ændring af et sådant bevis, men har bestridt virkningerne af det arvebevis, den har fået forelagt, hvilket har foranlediget den udstedende myndighed til af egen drift at indlede proceduren for tilbagekaldelse eller ændring af dette bevis.

33 Ifølge notarfuldmægtigen skal parterne i denne procedure i henhold til polsk ret, bl.a. notarloven og justitsministerens bekendtgørelse om maksimumstakster i den notarielle tarif, og inden for de generelle rammer, der følger af EU-retten, afholde udgifterne til notaren i forbindelse med denne procedure. Under de omstændigheder, der gør sig gældende i den foreliggende sag, bør BNP medtages som en af parterne i denne procedure.

34 For det tredje ønsker notarfuldmægtigen oplyst, om artikel 69, stk. 2, i forordning nr. 650/2012 giver en bank, der forelægges en gyldig bekræftet genpart af et europæisk arvebevis, ret til at anfægte, at den person, der i beviset er angivet som arving, har status som arving.

35 På denne baggrund har notarfuldmægtigen besluttet at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 71, stk. 2, i forordning [nr. 650/2012] fortolkes således, at en ikkejudiciel myndighed, der har kompetence til at udstede et europæisk arvebevis, kan anmode om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF som led i den procedure, hvori denne myndighed skal træffe afgørelse om, hvorvidt det af denne myndighed udstedte arvebevis skal tilbagekaldes eller ændres?

2) [Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende,] [s]kal artikel 71, stk. 2, i den ovennævnte forordning [da] fortolkes således, at denne bestemmelse ikke er til hinder for, at en bank, der ikke har deltaget i proceduren vedrørende udstedelse af et europæisk arvebevis og ikke har anmodet om bevisets tilbagekaldelse eller ændring, men har anfægtet den legitimerende retsvirkning af det for banken forelagte bevis, kan pålægges sagsomkostninger i henhold til national lovgivning i forbindelse med proceduren for tilbagekaldelse eller ændring af det europæiske arvebevis, som den udstedende myndighed i resultatet af bankens anfægtelse af beviset har iværksat af egen drift, og hvori banken havde status som procesdeltager?

3) [Såfremt det andet spørgsmål besvares bekræftende,] [s]kal artikel 69, stk. 2, i den ovennævnte forordning [da] fortolkes således, at en bank, der er forelagt en gyldig bekræftet genpart af et europæisk arvebevis, ikke er berettiget til at anfægte, at den person, der i beviset er nævnt som arving, har status som arving?«

Retsforhandlingerne ved Domstolen

36 Ved Domstolens præsidents afgørelse af 6. september 2024 blev retsforhandlingerne i nærværende sag udsat til efter afsigelsen af dom af 23. januar 2025, Albausy (C-187/23, EU:C:2025:34).

37 Domstolens Justitskontor fremsendte ved skrivelse af 28. januar 2025 denne dom til notarfuldmægtigen og opfordrede ham til at oplyse, om han i lyset heraf ønskede at opretholde sin anmodning om præjudiciel afgørelse.

38 Notarfuldmægtigen oplyste i sit svar af 20. februar 2025 Domstolen om, at han ønskede at opretholde sin anmodning om præjudiciel afgørelse, for så vidt som nævnte dom, der vedrørte proceduren for udstedelse af det europæiske arvebevis, ikke havde nogen indvirkning på genstanden for og afviklingen af nærværende sag, i hvilken notarfuldmægtigen skal afgøre en tvist om anerkendelse af det europæiske arvebevis, hvilket gav ham karakter af en »ret« som omhandlet i artikel 267 TEUF.

Formaliteten vedrørende anmodningen om præjudiciel afgørelse

39 I henhold til artikel 53, stk. 2, i Domstolens procesreglement kan Domstolen, når det er åbenbart, at en anmodning om præjudiciel afgørelse må afvises, til enhver tid efter at have hørt generaladvokaten beslutte at træffe afgørelse ved begrundet kendelse uden at fortsætte sagens behandling.

40 Der er grundlag for at anvende denne bestemmelse i den foreliggende sag.

41 Ifølge fast retspraksis er den ved artikel 267 TEUF indførte procedure et middel til samarbejde mellem Domstolen og de nationale retter, som giver Domstolen mulighed for at forsyne de nationale retter med de elementer vedrørende fortolkningen af EU-retten, som er nødvendige for, at de kan afgøre den for dem verserende tvist (dom af 7.5.2024, NADA m.fl., C-115/22, EU:C:2024:384, præmis 33 og den deri nævnte retspraksis).

42 Det følger heraf, at det forelæggende organ for at kunne forelægge Domstolen et præjudicielt spørgsmål skal kunne kvalificeres som en »ret« som omhandlet i artikel 267 TEUF, hvilket det tilkommer Domstolen at efterprøve på grundlag af anmodningen om præjudiciel afgørelse (dom af 7.5.2024, NADA m.fl., C-115/22, EU:C:2024:384, præmis 34 og den deri nævnte retspraksis).

43 Domstolen tager ved bedømmelsen af, om et forelæggende organ er en »ret« i henhold til artikel 267 TEUF – et spørgsmål, som alene skal afgøres på grundlag af EU-retten – en hel række forhold i betragtning, herunder bl.a., om organet er oprettet ved lov, har permanent karakter, virker som obligatorisk retsinstans, anvender en kontradiktorisk sagsbehandling og træffer afgørelse på grundlag af retsregler, samt om det er uafhængigt (jf. dom af 30.6.1966, Vaassen-Göbbels, 61/65, EU:C:1966:39, s. 395, af 3.5.2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, præmis 41, og af 7.5.2024, NADA m.fl., C-115/22, EU:C:2024:384, præmis 35).

44 Endvidere fremgår det af fast retspraksis, at de nationale retter kun kan forelægge spørgsmål for Domstolen, hvis der verserer en tvist for dem, og de skal træffe afgørelse i en sag, der skal afsluttes med en retsafgørelse (dom af 23.1.2025, Albausy, C-187/23, EU:C:2025:34, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis).

45 For at afgøre, om det berørte nationale organ skal kvalificeres som en »ret« som omhandlet i artikel 267 TEUF, er det nødvendigt at undersøge den særlige karakter af de retlige eller administrative funktioner, det udøver i den specielle lovgivningsmæssige sammenhæng, hvori det forelægger spørgsmål for Domstolen, med henblik på at afklare, om der verserer en tvist for dette organ, og om det skal træffe afgørelse i en sag, der skal afsluttes med en retsafgørelse (jf. i denne

retning dom af 16.2.2017, Margarit Panicello, C-503/15, EU:C:2017:126, præmis 28, samt kendelse af 1.9.2021, OKR (Præjudiciel forelæggelse indgivet af en notarfuldmægtig), C-387/20, EU:C:2021:751, præmis 23, og af 19.5.2022, Frontera Capital, C-722/21, EU:C:2022:412, præmis 13).

46 I denne sammenhæng skal det indledningsvis anføres, at det system, der blev indført ved forordning nr. 650/2012, hviler på den forudsætning, at det europæiske arvebevis er udstedt i overensstemmelse med proceduren i denne forordnings kapitel VI, når de forhold, der skal attesteres, er blevet fastslået i henhold til den arveretslov, der finder anvendelse på skiftet.

47 I henhold til artikel 64 i forordning nr. 650/2012, sammenholdt med 70. betragtning til forordningen, kan udstedelse af dette arvebevis overlades til en ret eller til andre myndigheder end en ret, som i henhold til national ret har kompetence til at behandle arveretlige spørgsmål, f.eks. notarer.

48 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at såvel retter som notarer i henhold til polsk ret betragtes som kompetente myndigheder, der kan udstede et europæisk arvebevis. Det fremgår nærmere bestemt af notarlovens artikel 79, litra 1b), at notaren træffer foranstaltninger vedrørende det europæiske arvebevis.

49 I forbindelse med udstedelse af et sådant bevis som fastsat i artikel 67, stk. 1, i forordning nr. 650/2012 og for at bevare EU-borgernes tillid til det europæiske arvebevis har Domstolen allerede fastslået, at den udstedende myndighed ikke kan udstede et sådant bevis, hvis det er ukorrekt, og at denne myndighed, der ikke har beføjelse til at træffe afgørelse, har pligt til at nægte at udstede det europæiske arvebevis, som der anmodes om, såfremt de forhold, der skal attesteres, anfægtes, idet denne nægtelse ville kunne være genstand for en appelprocedure, som fastsat i artikel 72 i forordning nr. 650/2012 (jf. i denne retning dom af 23.1.2025, Albausy, C-187/23, EU:C:2025:34, præmis 43, 44, 64 og 65). Domstolen har på denne baggrund fastslået, at det forelæggende organ ved i egenskab af myndighed, der udsteder det europæiske arvebevis, at træffe afgørelser i henhold til forordningens artikel 67, stk. 1, ikke udøver en domstolsfunktion og følgelig ikke har kompetence til at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål i henhold til artikel 267 TEUF (jf. i denne retning dom af 23.1.2025, Albausy, C-187/23, EU:C:2025:34, præmis 66).

50 I lyset af den i præmis 43-45 og 49 i nærværende kendelse nævnte retspraksis skal det derfor efterprøves, om arten af de funktioner, der udøves af den udstedende myndighed, i den foreliggende sag notarfuldmægtigen, inden for rammerne af den i artikel 71, stk. 2, i forordning nr. 650/2012 omhandlede procedure for tilbagetrækning eller ændring af det europæiske arvebevis, i forbindelse med hvilken denne har fremsat en anmodning om præjudiciel afgørelse for Domstolen, er forskellig fra de funktioner, der udøves af en sådan myndighed, når den udsteder det pågældende bevis.

51 I denne henseende skal det fremhæves, at der ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot skal tages hensyn til dennes ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (dom af 17.11.1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, præmis 12, og af 23.1.2025, Albausy, C-187/23, EU:C:2025:34, præmis 39).

52 I henhold til artikel 71, stk. 2, i forordning nr. 650/2012 ændrer eller tilbagekalder den udstedende myndighed beviset efter anmodning fra enhver person, der kan dokumentere en legitim interesse, eller, hvor dette er muligt i henhold til national lov, af egen drift, hvis det er blevet fastslået, at beviset eller specifikke forhold deri ikke er korrekte.

53 Det må i denne henseende konstateres, at det ikke fremgår af ordlyden af artikel 71, stk. 2, i forordning nr. 650/2012, at det er den udstedende myndighed, der med henblik på tilbagekaldelse eller ændring af et europæisk arvebevis skal fastslå, at beviset eller forhold heri ikke er korrekte.

54 Det skal således påpeges, således som Kommissionen har gjort det, at verbet »fastslås« anvendes i passiv eller upersonlig form i flere sprogversioner såsom den spanske (»*se haya acreditado*«), den tyske (»*wenn feststeht*«), den estiske (»*on kindlaks tehtud*«), den engelske (»*it has been established*«), den franske (»lorsqu'il a été établi«), den italienske (»*sia stato accertato*«), den finske (»*jos on todettu*«) eller den svenske (»*om det har fastställts*«).

55 Denne fortolkning bekræftes også af artikel 72, stk. 2, i forordning nr. 650/2012, der bestemmer, at »[h]vis det som følge af den i stk. 1 omhandlede appel fastslås, at det udstedte bevis ikke er korrekt, skal den kompetente judicielle myndighed berigtige, ændre eller trække beviset tilbage eller sikre, at den udstedende myndighed berigtiger eller ændrer beviset eller tilbagekalder det«. Det er således alene den i denne bestemmelse omhandlede judicielle myndighed, der kan bestemme arverettighederne eller de anfægtede forhold i det europæiske arvebevis efter at have foretaget en fuldstændig gennemgang af sagens realitet. Den myndighed, der har udstedt certifikatet, har dermed kun beføjelse til, i givet fald af egen drift, at ændre eller tilbagekalde det bevis, som den tidligere har udstedt, hvis den kompetente judicielle myndighed forudgående har fastslået, hvilke forhold i dette bevis der er ukorrekte, og ikke selv har berigtiget, ændret eller tilbagekaldt dem.

56 Under disse omstændigheder må den udstedende myndighed, her notarfuldmægtigen, anses for ikke at have beføjelse til at træffe afgørelse om de anfægtede forhold i det europæiske arvebevis, som denne tidligere har udstedt.

57 Proceduren for tilbagekaldelse eller ændring af det europæiske arvebevis er ganske vist en særlig procedure, der er uafhængig i forhold til proceduren for udstedelse af det europæiske arvebevis, der er fastlagt i artikel 67 i forordning nr. 650/2012.

58 Som notarfuldmægtigen, N.T. og den rumænske regering har fremført, findes denne procedure imidlertid i forordningens kapitel VI om det europæiske arvebevis og udgør dermed et trin efter og som supplement til udstedelsen af dette bevis, som EU-lovgiver har indført med henblik på at sikre opfyldelsen af de mål, der forfølges med forordningen.

59 Bestemmelserne i dette kapitel om det europæiske arvebevis, herunder bestemmelserne vedrørende proceduren for tilbagekaldelse eller ændring af beviset, giver således ikke de nationale myndigheder med beføjelse til at udstede dette bevis kompetence til at bilægge eventuelle tvister og, såfremt beviset anfægtes, til at fastslå de rettigheder og forpligtelser, der påhviler personer, der gør krav på eller har interesse i arven.

60 Det fremgår heraf, at notarfuldmægtigen i den foreliggende sag ikke – ved at ændre eller tilbagekalde det europæiske arvebevis – skal træffe afgørelse i en tvist, i hvilken denne skal træffe en afgørelse svarende til en retsafgørelse, således at denne udøver domstolsfunktioner, hverken i forhold til arvinger og legatarer med direkte arveret eller navnlig ikke i forhold til berørte tredjeparter såsom en bank, i hvilken afdøde havde en konto.

61 På baggrund af samtlige ovenstående betragtninger kan notarfuldmægtigen ikke anses for en »ret« som omhandlet i artikel 267 TEUF.

62 Anmodningen om præjudiciel afgørelse skal derfor i henhold til artikel 53, stk. 2, i Domstolens procesreglement afvises.

Sagsomkostninger

63 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for det forelæggende organ, tilkommer det dette at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser udtaler Domstolen (Niende Afdeling):

Anmodningen om præjudiciel afgørelse indgivet af zastępca notarialny zastępujący notariusza Justynę Gawlicę w Krapkowicach (stedfortrædende notarfuldmægtig for notar Justyna Gawlica, Krapkowice, Polen) ved afgørelse af 16. marts 2024 afvises.

Underskrifter